MAC BA Museu d'Art Contemporani de Barcelona

L'art després dels feminismes

Sèrie de seminaris PEI obert
26 i 27 de gener; 23 i 24 de febrer;
30 i 31 de març, de 18 a 21 h

Fina Miralles, *Recobriment del cos amb pells*, 1975. Col·lecció MACBA. Procedent del fons d'art de la Generalitat de Catalunya. Foto de Rocco Ricci. © Fina Miralles, 2009

Al llarg dels dos anys de cada edició del Programa d'Estudis Independents, els alumnes participen en un taller monogràfic que articula la continuïtat de les diverses matèries d'una manera pràctica. El taller de la segona edició del PEI, *L'art després dels feminismes*, constitueix un espai de documentació, anàlisi i reflexió sobre les implicacions de les teories feministes i *queer* més recents en l'àmbit de les pràctiques artístiques. Es concep com la creació d'un espai públic on es fan visibles els llenguatges i les representacions al voltant de la crítica feminista i dels moviments d'alliberament sexual que emergeixen a partir dels anys seixanta a l'Estat espanyol.

I. ON VA SER (O ES VA PERDRE) EL QUE ÉS POLÍTIC

Aquest seminari mirarà d'activar la relectura d'algunes pràctiques i discursos historiogràfics en el context espanyol dels seixanta i setanta, i es fonamentarà en casos d'estudi com els de Fina Miralles i Esther Ferrer. Es tracta de possibilitar la lectura del conceptualisme des del feminisme (i a la inversa), però també d'interrogar aquest espai d'activació del que és polític entre les dues pràctiques.

Dilluns 26 de gener

Entre conceptualismes i feminismes: el cas de Fina Miralles

Participants: Assumpta Bassas, Jesús Carrillo i Pilar Parcerisas

Dimarts 27 de gener

Pràctiques performatives, pràctiques polítiques: el cas d'Esther Ferrer

Participants: Jorge Luis Marzo, María Ruido i Juan Pablo Wert

II. MICROPOLÍTIQUES TRANSMARICABOLLERES. ACTIVISMES TORÇATS ABANS I DESPRÉS DE LA SIDA

Aquest seminari pretén avaluar els moviments polítics i activismes homosexuals, feministes i *bolleros*, i de quina manera l'impacte de la sida ha afectat les polítiques d'identitat i estratègies de representació en els últims trenta anys. Es tracta de reconsiderar dues forces dialèctiques la tensió de les quals es podria situar, d'una banda, en la recerca de la integració i del reconeixement social i, de l'altra, en la dissidència i el rebuig de formes de visibilitat hegemòniques, en un espectre de reflexió que abasta des de singularitats com Ocaña, Nazario i Camilo fins a col·lectius com La Radical Gai i LSD. Així, el títol al·ludeix a la manera en què aquest activismes s'han construït al llarg del temps a través de ruptures i continuïtats, i s'han recuperat o enfrontat a un llegat ideològic i polític que responia a un moment històric concret.

Dilluns 23 de febrer

Activismes homosexuals i el front feminista *bollero*

Participants: Alberto Mira, Eugeni Rodríguez i Empar Pineda

Dimarts 24 de febrer

Impacte de la sida en les polítiques d'identitat de les minories sexuals

Participants: Fernando Villamil, Ricardo Llamas i Eskalera Karakola

Aquest treball sorgeix de la consciència que la politització de l'art no pot implicar l'essencialització d'un «gènere» polític per a l'art; d'una manera anàloga, l'àmbit de les pràctiques artístiques és el que es veu interpel·lat i qüestionat per les aportacions de les teories feministes i *queer*. Aquesta serà, doncs, una ocasió per reconsiderar el paper de la crítica institucional, pedagògica i expositiva, el lloc i la problemàtica política de la identitat, i els cossos i les formes de subjectivació en l'art.

Aquest trimestre, com una part del seu taller de recerca, els alumnes del Programa proposen aquests tres seminaris oberts al públic:

III. ABSORCIÓ I RESISTÈNCIA: RETÒRIQUES IDENTITÀRIES I MARCS DE VISIBILITAT

Aquesta proposta de seminari té dos objectius relacionats entre si. D'una banda, examinar algunes estratègies discursives i expositives al voltant de les pràctiques artístiques i la representació sexual minoritàries de la dècada dels noranta a l'Estat espanyol. De l'altra, posar en evidència la tensió que hi ha entre marcs de visibilitat que dilueixen el potencial polític d'aquestes pràctiques i aquells que les volen repolititzar, promovent la irrupció de subjectivitats crítiques.

La primera sessió proposa reexaminar alguns usos curatorials concrets, que posen de manifest possibles tensions entre discursos i pràctiques expositives. En especial, interessa fer èmfasi en l'aparició a l'Estat espanyol de la noció de *queer* i revisar-ne críticament el nou significat. La segona sessió abordarà marcs i estratègies de visibilitat alternatius, que es constitueixen com a espais de resistència i que ens permetran traçar noves genealogies de la producció artística i discursiva estatal.

Dilluns 30 de març

Retòriques identitàries gais, teoria *queer* i horitzó hegemònic

Participants: Juan Vicente Aliaga, Xabier Arakistain i Manel Clot

Dimarts 31 de març

Dins o fora: batalla i friccions entre marcs de visibilitat

Participants: Miguel Benlloch, Cabello/Carceller i Pripublikarrak

Informació

Auditori MACBA. Entrada gratuïta
Aforament limitat
pei@macba.cat
Tel: 93 481 79 00

Inscripcions

A partir del dilluns anterior a cada seminari (19 de gener, 16 de febrer i 23 de març) a www.macba.cat i a la recepció del Museu (excepte els dimarts)

MAC BA Museu d'Art Contemporani de Barcelona

El arte después de los feminismos

Serie de seminarios PEI abierto
26 y 27 de enero; 23 y 24 de febrero;
30 y 31 de marzo, de 18 a 21 h

Fina Miralles, *Recobriment del cos amb palla*, 1975. Colección MACBA. Procedente del fons d'art de la Generalitat de Catalunya. Foto de Rocco Ricci. © Fina Miralles, 2009

Al largo de los dos años de cada edición del Programa de Estudios Independientes, los alumnos participan en un taller monográfico que articula la continuidad de las diversas materias de forma práctica. El taller de la segunda edición del PEI, *El arte después de los feminismos*, constituye un espacio de documentación, análisis y reflexión en torno a las implicaciones de las recientes teorías feministas y *queer* en el ámbito de las prácticas artísticas. Se concibe como la creación de un espacio público donde se visibilizan los lenguajes y las representaciones alrededor de la crítica feminista y de los movimientos de liberación sexual que emergen a partir de los años sesenta en el Estado español. Este trabajo surge de la conciencia de que la politización del arte no puede implicar la esencialización de un «género» político para el arte: de modo análogo, el ámbito de las prácticas artísticas es el que se ve interpelado y cuestionado por las aportaciones de las teorías feministas y *queer*. Esta será, por tanto, una ocasión de reconsiderar el papel de la crítica institucional, pedagógica y expositiva, el lugar y la problemática política de la identidad, y los cuerpos y las formas de subjetivación en el arte.

Este trimestre, como parte de su taller de investigación, los alumnos del Programa proponen estos tres seminarios abiertos al público:

I. DONDE ESTUVO (O SE EXTRAVIÓ) LO POLÍTICO

Este seminario intentará activar la relectura de algunas prácticas artísticas y discursos historiográficos en el contexto español de los sesenta y setenta, y se basará en casos de estudio como los de Fina Miralles y Esther Ferrer. Se trata de posibilitar la lectura del conceptualismo desde el feminismo (y viceversa), pero sobre todo, de interrogar ese espacio de activación de lo político entre ambas prácticas.

Lunes 26 de enero

Entre conceptualismos y feminismos: el caso de Fina Miralles

Participantes: Assumpta Bassas, Jesús Carrillo y Pilar Parcerisas

Martes 27 de enero

Prácticas performativas, prácticas políticas: el caso de Esther Ferrer

Participantes: Jorge Luis Marzo, María Ruido y Juan Pablo Wert

II. MICROPOLÍTICAS TRANSMARICABOLLERAS. ACTIVISMOS TORCIDOS ANTES Y DESPUÉS DEL SIDA

Este seminario pretende evaluar los movimientos políticos y activismos homosexuales, feministas y bolleros, y cómo el impacto del sida ha afectado las políticas de identidad y estrategias de representación en los últimos treinta años. Se trata de reconsiderar dos fuerzas dialécticas, cuya tensión tal vez puede ubicarse, por un lado, entre la búsqueda de integración y reconocimiento social, y por el otro, en la disidencia y el rechazo a formas de visibilidad hegemónicas, en un espectro de reflexión que puede ir desde singularidades como Ocaña, Nazario y Camilo hasta colectivos como La Radical Gai y LSD. Así, el título alude a cómo aquellos activismos se han construido a lo largo del tiempo a través de rupturas y continuidades, y se han recuperado o enfrentado a un legado ideológico y político, que respondía a un momento histórico concreto.

Lunes 23 de febrero

Activismos homosexuales y el frente feminista bollero

Participantes: Alberto Mira, Eugeni Rodríguez y Empar Pineda

Martes 24 de febrero

Impacto del sida en las políticas de identidad de las minorías sexuales

Participantes: Fernando Villamil, Ricardo Llamas y Eskalera Karakola

III. ABSORCIÓN Y RESISTENCIA: RETÓRICAS IDENTITARIAS Y MARCOS DE VISIBILIDAD

Esta propuesta de seminario tiene dos objetivos relacionados entre sí. Por un lado reexaminar algunas estrategias discursivas y expositivas en torno a las prácticas artísticas y de la representación sexual minoritarias de la década de los noventa en el Estado español. Por el otro, evidenciar la tensión existente entre marcos de visibilidad que diluyen el potencial político de dichas prácticas, y aquellos que buscan repolitizarlas, promoviendo la irrupción de subjetividades críticas.

La primera de las sesiones tratará de reexaminar algunos usos curatoriales concretos, que evidencian posibles tensiones entre discursos y prácticas expositivas. En especial, nos interesa enfatizar la aparición en el Estado español de la noción *queer* y revisar críticamente su nuevo significado. La segunda, abordará marcos y estrategias de visibilidad alternativos que se constituyen como espacios de resistencia y que nos permitirán trazar nuevas genealogías de la producción artística y discursiva estatal.

Lunes 30 de marzo

Retórica(s) identitaria(s) gay, teoría *queer* y horizonte hegemónico

Participantes: Juan Vicente Aliaga, Xabier Arakistain y Manel Clot

Martes 31 de marzo

Dentro o fuera: batalla y fricciones entre marcos de visibilidad

Participantes: Miguel Benlloch, Cabello/Carceller y Pripublikarrak

Información

Auditorio MACBA. Entrada gratuita
Aforo limitado
pei@macba.cat
Tel: 93 481 79 00

Inscripciones

A partir del lunes anterior a cada seminario (19 de enero, 16 de febrero y 23 de marzo) en www.macba.cat y en la recepción del Museo (excepto los martes)

avanti-avanti